

Priporočila za pripravo na tekmovanje v 1. razredu

Ela Peroci: *Muca Copatarica*

Skupen naslov tekmovanja:

NEVIDNI SVETOVI

V šolskem letu 2023/24 je razpisano interesno tekmovanje s področja slovenščine za Cankarjevo priznanje, s krovno temo 'Nevidni svetovi'. Tekmovanje je namenjeno tistim mladim bralcem, ki izkazujejo interes in zmožnosti za branje in pisanje in med njimi so tudi prvošolci. Dobri mentorji branja se jim bodo lahko posvetili ob Muci Copatarici Ele Peroci in ilustracijah Ančke Gošnik – Godec.

Pisateljica Ela Peroci se je rodila v Sv. Križu pri Rogaški Slatini. Oče je bil železničar in se je družina zaradi njegove službe veliko selila po postajah na Štajerskem, pa tudi na Kočevsko. Spominjala se je svojega prvega šolskega dne s pisanim cekarčkom, v katerem je nosila tablico (leseno s kamenčkom in gobico) in čitanko. Obiskovala je gimnazijo v Celju in končala učiteljske v Ljubljani, ko se je že začela 2. svetovna vojna. Izkazala se je z nadarjenostjo za risanje, učila se je violino in pela je v šolskih zborih. Taka razgibana mladost, v kateri je doživela razna večja ali manjša urbana okolja, ji je ponudila drugačne zgodbe od tradicionalnih kmečkih povesti.

Po vojni je bila učiteljica in posebej so se ji vtisnila v spomin leta dela v Domu invalidne mladine v Kamniku, kjer je pomagala do izobrazbe hudo prizadetim otrokom. Pretresljivo zgodbo o deklici Heleni iz tega zavoda je mnogo kasneje vključila v poslanico ob Mednarodnem dnevu mladinske knjige 1970, ki je obkrožila svet. Sproti je doštudirala pedagogiko na filozofski fakulteti in na njene nazore je še posebej vplival profesor Stanko Gogala, eden od utemeljiteljev kulturne pedagogike, ki jo je spodbujal pri njenem prvem literarnem pisanju o hišici iz kock. Po diplomu se je zaposlila na Radiju Ljubljana, kjer je bila od 1961 do 1978 urednica zelo popularne Radijske šole, ki je sodila med najboljše tovrstne programe v Evropi. Kot ustvarjalka ni bila vezana le na papir in tisk, ampak je šlo veliko njenih stvaritev najprej v eter – Modri zajec je bil najprej predvajan na radijskem mediju (Svetina, 2022, 88). Ob tem je bila sodelavka in urednica v časopisih za otroke: Ciciban, Pionir, Pionirski list, Otrok in družina, Mladi svet.

Leto 2022 so razglasili za Jubilejno leto Ele Peroci in Pionirska knjižnica Mestne knjižnice Ljubljana ter njen Center za mladinsko književnost in knjižničarstvo so pod vodstvom pisatelja in literarnega zgodovinarja dr. Petra Svetine (sam je za jubilej prispeval tudi zgodbo »Če ne boste pospravili knjig, vam jih bodo otroci odnesli«) zasnovali »bralnospodbujevalno akcijo«, za katero so pripravili »100 kratkih zgodb Ele Peroci« razdeljenih v 10 tematskih sklopov, ki razgrinjajo vsebinsko raznolikost njenega opusa: igrarije, fantazije; Teta Bajavaja in drugi; Najlepša Ljubljana; O domu, hišah in hišicah; Oživljeni predmeti; Umetnost in ustvarjalnost; Knjige, branje, pripovedovanje, kramljanje; Letni časi in prazniki; Morje na počitnicah; Resničnost, vsakdan (Mlakar Črnič, Lavrenčič Vrabc, 2022, 71). Mladinska knjiga je svojo »paradno« avtorico počastila z izdajo antologije devetih slikanic pod naslovom Med pravljice, ki sta jo dr. Dragica Haramija in dr. Janja Batič pospremili z raziskavo o interakcijah in celostnem branju izbranih slikanic z istim besedilom, a z različnimi ilustracijami (Haramija, Batič, 2022).

Slika 1: Priložnostna znamka Pošte Slovenija v počastitev pisateljičinega jubileja

Literarno delo Perocijeve za otroke zajema slikanice, knjižne pravljice, pesniške zbirke, radijske igre, televizijske slikanice, televizijske in filmske scenarije, radijska branja in zvočne knjige itd. Samo natisnjena dela so šla med otroke v nakladi blizu milijona, elektronski mediji pa to številko še neznansko povečajo, saj mediateka RTV Slovenije obsega 357 njenih predvajanih del (Markovčič, 2022). Morda bi lahko ob pomoči učencev preverili, ali obstaja kakšna družina, v kateri ne bi poznali Ele Peroci in hranili vsaj ene njene knjige? Njena besedila so takoj pritegnila tudi tuje založnike in jih berejo otroci v šestnajstih različnih jezikih ter v velikih nakladah. Razlogi take popularnosti so si povsod podobni: Perocijeva sodi v svetovno plejado mladinskih pisateljev, ki so preusmerili pogled od doživljajskega sveta vse bolj maloštevilnih kmečkih otrok, k vse bolj prevladujočemu deležu mestnih otrok z drugačnimi življenjskimi vsakdanjostmi, kjer je

sooblikovalka evropske avtorske pravljice z značilnostmi avtoreferencialnosti, pripovedovalčevega vpletanja v pripoved s komentarji, tudi subverzivnosti v odnosu do obstoječih življenjskih razmer otrok, o čemer govori Jože Snoj (Bojc, 2022). To je imel v mislih tudi Tone Pavček v poslovilnem govoru ob Elinem odprtem grobu: "Hvala ti za sanje, iz katerih si ob vsakdanjosti življenja ustvarila zgodbe, povesti in pravljice, kakršnih še ni bilo pri nas." Ne delijo pa vsi enakega pogleda na zvrst pisanja Ele Peroci in po Kobetovi je mogoče govoriti le o "Andersenovi različici klasične umetne pravljice iz 19. stoletja" (Kobe, 1999, str. 5).

Kot posebnost naj omenimo, da so osnovni podatki o Eli Peroci zapisani na spletni strani RTV Slovenija tudi v načinu »lahkega branja«, ki ob upoštevanju različnih pomembnih dejavnikov in podpornih grafičnih, slikovnih in zvočnih kodov, vključenih v organizacijo besedila, olajšajo branje in razumevanje prebranega. Stran je podprta z avtomatičnim bralnikom, ki omogoča prilagajanje hitrosti samodejnega branja računalnika, kar bi lahko bilo zanimivo tudi za posamezne učence z branimi težavami v inkluzivni šoli. Dostopno je na:

<https://www.rtvlo.si/enostavno/pomembne-slovenke-in-slovinci/pomembne-slovenke-in-slovinci-ela-peroci/612004>.

NAMEN ALI UČNI CILJI

Elo dobro poznajo že v vrtcih, njeno najbolj "domače okolje" pa so začetni razredi (1. VIO), za katere branje njenih del predvideva tudi učni načrt. Med njimi si je položaj kanonskega besedila pridobila sodobna pravljica Muca Copatarica, ki je otrokom še danes enako blizu kot ob njenem nastanku. Razlog za to je navedla pisateljčina starejša hči Jelka (Bajc, 2022):

Sama menim, da je Copatarica tako priljubljena zato, ker je bila mama v svojem pisanju tako iskrena. Nikoli ni pisala zato, da bi bila znana, večkrat je poudarila, da ne piše za otroke, ampak njim. In najbolj je bila vesela, ko so ji pri njenih obiskih po šolah otroci prinašali knjige v podpis, saj je to pomenilo, da jih berejo.

V didaktični komunikaciji ob prebranem besedilu in razvijanju recepcijskih zmožnosti ob branju se odpirajo številna identifikacijska vrata. V interpretaciji pa so možne različne didaktične metode in pristopi, ki so učiteljem in mentorjem pri tem v dragoceno pomoč. Tako kot njeno knjigo Moj dežnik je lahko balon (o kateri smo že pisali v priporočilih leta 2015/2016) tudi Muco Copatarico umestimo med fantastične pripovedi, zato lahko povzamemo ključne značilnosti omenjene književne zvrsti, da si olajšamo pripravo na poustvarjalno pisanje najmlajših tekmovalcev (Kordigel Abršek, 2008):

- dogajanje na dveh ravneh: na realni in na fantastični,

- prehajanje z realne na fantastično ravnino je mogoče razložiti z razlogi, ki veljajo v realnem svetu,
- v fantastičnem svetu veljajo zakoni otrokovih želja,
- pripoved se konča z vrnitvijo v realni svet, ta vrnitev pa je pojasnjena z razlogi, ki veljajo v realnosti.

Mentorji branja z zanimanjem spremljamo, kako se otroška recepcija besedil z generacijami otrok spreminja. To lahko prepoznamo pri pozorni didaktični komunikaciji ob branju, skupni interpretaciji prebranega in s poustvarjalnimi dejavnostmi ter tako nevidno doživljanje besedila postane vidno, morda oriše nove, drugačne poglede in postavlja nova vprašanja. Saksida v skupnih izhodiščih za Tekmovanje v znanju za Cankarjevo priznanje 2023/2024 mentorje branja nagovarja s sledečimi besedami:

Verjetno ni nikogar med nami, ki ne bi poznal muce Copatarice. Kaj je torej tu nevidnega? Morda kar tema te kratke fantastične pripovedi. Nekako samoumevno se nam zdi, da nas besedilo pouči o tem, da je treba copate pospraviti, preden gremo spat. Toda ali je to res? Je ta klasična slovenska slikanica res le privzdignjen, žugajoči kazalec? Je njeno sporočilo še kaj drugega? Bomo razmišljali o tem, kaj je razlog, da so se otroci odpravili k mucu Copatarici? Kako to, da so šli skupaj? Se bomo zaustavili ob dvostranski ilustraciji otrok v gozdu, opazovali barve in izraze na obrazih, se bomo vprašali, kako jih sprejme muca, zakaj jim reče »*ljubi otroci*«? Ni nenavadno, da se jih ogovori prav tako (in se jim smehlja), če pa so storili prekršek? Kaj pa, ko pri mucu najdejo svoje copatke? Ni nenavadno, da so očiščeni in zakrpani? In kaj pomeni, da bo Bobek dobil najtoplejše copatke, vsak otrok pa »*takšne, kot si jih najbolj želi*«? Je torej tema Muce Copatarice tudi ali celo predvsem možnost uresničitve otroških želja? Bomo skupaj s prvošolci razmišljali o tem, katere želje bi nam ta ali ona žival lahko še uresničila? Si izmislili nadaljevanje pravljice ali se spraševali, ali bi otroci sploh spoznali mucu Copatarico, če bi bili nadvse vzorno redoljubni?

Ko navedena izhodišča pogledamo čisto od blizu, se nam iz njih oblikujejo didaktični napotki za podrobnejšo artikulacijo bralnih dogodkov:

Nekako samoumevno se nam zdi, da nas besedilo pouči o tem, da je treba copate pospraviti, preden gremo spat. Toda ali je to res? Je ta klasična slovenska slikanica res le privzdignjen, žugajoči kazalec? Je njeno sporočilo še kaj drugega?

Muca Copatarica ni knjiga o pospravljanju copatk in torej ni "moralka". Njeno sporočilo se nanaša na razumevanje reda/nereda, a ne na način dvignjenega prsta, ampak vodi k ponotranjenju smisla urejenosti v otrokovem življenju (Kordigel, 1997).

Bomo razmišljali o tem, kaj je razlog, da so se otroci odpravili k mucu Copatarici? Kako to, da so šli skupaj? Se bomo zaustavili ob dvostranski ilustraciji otrok v gozdu, opazovali barve in izraze na obrazih, se bomo vprašali, kako jih sprejme muca, zakaj jim reče »ljubi otroci«? Ni nenavadno, da se jih ogovori prav tako (in se jim smehlja), če pa so storili prekršek?

Otroci so drug drugemu dopovedali, kaj se je zgodilo z njihovimi copatki in se družno odpravili k Muci Copatarici, da jo izprosijo za njihovo vrnitev. Verjetno so slutili, da jih bo pričakala z grajo, ona pa jih je, drugače kot se jim pogosto dogaja, prijazno pozdravila. Dobrohotno jim je vrnila njihove copate, ki jih je čez noč z veliko truda in skrbi očistila in zakrpala. So otroci znali ovrednotiti njeno delo? Kaj se dogaja z otroškimi copatki dan današnji? (Doma in v šoli.)

Kaj pomeni, da bo Bobek dobil najtoplejše copatke, vsak otrok pa »takšne, kot si jih najbolj želi«? Je torej tema Muce Copatarice tudi ali celo predvsem možnost uresničitve otroških želja?

Bobek ni našel popravljenih copatk, ker je z njimi ravnal najbolj nemarno, pa mu jih je Muca Copatarica, ker je najmanjši, nato vseeno zakrpala. Vsem pa je za zimo obljubila nove copatke in za vsakega je vedela, kakšne si želi. In v zvezi z željami je zapisala Kordigel (prav tam, 1997, str. 19):

Psihologija je odkrila, da je v vsakem otroku zakoreninjen občutek velikega pričakovanja in velikega hrepenenja, nekakšna vera v to, da je prav zanj pripravilo življenje nekaj izjemno čudovitega. ... In nobenega razloga ni, da bi mu prve okvire postavljala prav mladinska literatura. Tudi če zanemarimo dejstvo, da bi bilo to prav v nasprotju z njenim bistvom (literatura namreč horizonte odpira – in ne narobe) se zdi jemanje vetra iz kril otrokovih želja s pomočjo mladinske književnosti resnično neetično početje.

Kdo ve, ali jih bodo otroci (copatke) pospravili, preden bodo šli spat?

Slika 2: Ilustracija Ančke Gošnik-Godec
iz knjige Muca Copatarica

Pregled učnega načrta slovenščine za 1. VIO nas usmerja na naslednja področja (UN, 2018):

Cilji iz učnega načrta (2021):	Muca Copatarica
RAZVIJANJE RECEPCIJSKE ZMOŽNOSTI Z BRANJEM/POSLUŠANJEM/GLEDANJEM UPRIZORITEV UMETNOSTNIH BESEDIL IN Z GOVORJENJEM/PISANJEM O NJIH:	
<ul style="list-style-type: none"> • oblikujejo obzorje pričakovanj – to izvira iz njihove zunajliterarne in medbesedilne izkušnosti; • izražajo in primerjajo svoje doživetje, čustva, predstave in misli, ki se jim vzbudijo pri poslušanju/branju; • ugotavljajo razlike v doživljanju in razumevanju istega besedila in različnost na ravni opažanja sestavin besedila; ob ponovnem branju/poslušanju zaznavajo sprva prezrte/preslišane sestavine; • poglobljajo prvotno doživetje in razumevanje (večkratno podrobno poslušanje/branje) ter izražajo mnenje o besedilu (predvsem govorno, tretješolci in 	<p>Učenec kot bralec.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Predvideva, napoveduje, na podlagi naslova, o čem bo pripovedovala pravljica.</i> <p>Kaj ti predstavlja naslov Muca Copatarica? O čem bo zgodba pripovedovala?</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Pomen vrstniškega prijateljstva, zaupanja in spoštovanja, poguma.</i> <p>Kaj misliš, zakaj so se otroci na pot podali skupaj in ne vsak sam? O čem so razmišljali, preden so se odločili, da poiščejo mucin dom? Kdo je hodil prvi in zakaj? Kdo pa zadnji v koloni? Zakaj? Kako so se otroci vedli do muce v njenem domu?</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Poglobljanje prvotnega doživetja in razumevanja z razumevanjem morebiti spregledanih besedilnih signalov.</i> <p>So otroci staršem povedali o svoji nameri iskanja mucinega doma? Utemelji. Ali so muco Copatarico poznali že od prej? Katere živali so srečali v gozdu?</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Razvijanje sposobnosti razumevanja motivov za ravnanje knj. oseb.</i> <p>Kaj so starši otrokom odgovorili, ko so iskali copatke? Zakaj jih niso šli iskat starši? Zakaj so otroci sami želeli rešiti težavo? Kako so pa starši vedeli, da jih je vzela muca? Kako je muca vedela, kakšne copatke si kateri otrok želi?</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Razvijanje sposobnosti primerjave med domišljjskim in realnim svetom.</i> <p>Kateri dogodki v pravljici so podobni kot v tvojem vsakdanu?</p>

<p>tretješolke lahko tudi pisno);</p> <ul style="list-style-type: none"> • predstavljajo razloge, zaradi katerih se jim kaj v umetnostnem besedilu zdi pomembno (npr. dogodek, oseba ipd.) • ob besedilih spoznavajo in opazujejo razlike med svetom, v katerem živijo, in domišljijским svetom v umetnostnem besedilu; 	
<ul style="list-style-type: none"> • razvijajo zmožnost predstavljanja književne osebe, vživljanja vanjo, »poistovetenja« z njo ter privzemanja njene vloge; • izluščijo tiste motive za ravnanje književnih oseb, ki jih poznajo iz svoje izkušnje; 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Vživljanje v književno osebo in poistovetenje z njo?</i> <p>Ali bi lahko bil ti mucin prijatelj? Kaj bi počela skupaj? Česa bi muco lahko naučil? Kaj pa muca tebe?</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Prepoznavanje motivov za ravnanje književnih oseb iz lastnih izkušenj.</i> <p>Katera književna oseba je ravnala drugače, kot bi ravnal ti?</p>
<ul style="list-style-type: none"> • razvijajo zmožnost doživljanja in razumevanja književnega prostora in časa tako, da <ul style="list-style-type: none"> · domišljijško predstavo dogajalnega prostora in časa povezujejo s svojimi izkušnjami iz vsakdanjega sveta in iz drugih umetnostnih del (književnost, ilustracija, radijska oddaja); 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Razvijajo domišljijško predstavo časa in dogajalnega prostora, ki jo povežejo s svojimi izkušnjami iz vsakdanjega sveta.</i> <p>Pot k mucu Copatarici je bila dolga. Ob vrnitvi se je začelo večeriti. Kako so nadaljevali pot do doma?</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Razvijajo domišljijško predstavo časa in dogajalnega prostora, ob poslušanju radijske igre in jo promerjajo knjižno različico.</i>

<ul style="list-style-type: none"> · ločujejo realni in domišljjski svet, razlikujejo pravljčni in realni dogajalni prostor; 	
<ul style="list-style-type: none"> • zaznavajo in doživljajo posamezne dogodke v umetnostnem besedilu kot zaokrožene celote; • sledijo zaporednemu toku dogodkov in povezujejo dogajanje s svojimi izkušnjami; • dogodke iz umetnostnega besedila razvrščajo časovno in vzročno-posledično; • obnavljajo zgodbo tako, da dogajanje prikazujejo s pomočjo sličic/niza sličic oz. s kombinacijo sličic in zapisa; • upovedujejo temo/sporočilo besedila z učiteljevo pomočjo. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Branje posameznih odlomkov, vživljanje v domišljjske svetove in razvijanje svojih domišljjskih predstav.</i> <p>Sličice z ilustracijami pravljice muca Copatarica (Ciciban, maj 2007) razvrsti v pravilno sosledje dogodkov in pripoveduj o dogajanju.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Dogajanju v zgodbi lahko dodajamo vzporednice z našimi vsakdanjimi življenji, obnovijo zgodbo ali njene dele.</i> <p>Kaj storiš ti, ko doma česa ne najdeš?</p>
<p>RAZVIJANJE RECEPCIJSKE ZMOŽNOSTI S TVORJENJEM/(PO)USTVARJANJEM OB UMETNOSTNIH BESEDILIH (PISANJE/INTERPRETATIVNO BRANJE/GOVORJENJE)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • razvijajo zmožnost vživljanja v književno osebo, »poistovetenja« z njo/privzemanja njene vloge – domišljjski svet ubesedujejo tako, da postavijo sebe za osrednjo književno osebo oz. o književni 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Iskanje podobnosti med književno osebo in seboj; povedo, kako bi ravnali sami, če bi bili v podobnem položaju kot književna oseba (razvijanje zmožnosti identifikacije s književno osebo).</i> <p>Zjutraj zaman iščeš copatke, očetu pa se mudi v službo. Kaj se bo zgodilo?</p>

osebi govorijo in pišejo kot o sebi;	
<ul style="list-style-type: none"> • zaznavajo in doživljajo posamezne dogodke v književnem besedilu kot zaokrožene celote, 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Branje posameznih odlomkov, vživljanje v domišljijske svetove in razvijanje svojih domišljijskih predstav in njihovo pisno, ustno izražanje.</i> <p>Otroci povedo nek dogodek iz pravljice, ostali pa napovedujejo, kaj vse bi se lahko zgodilo zatem.</p>

AKTIVNOSTI V RAZREDU

Priprava na dejavnosti

Dragocena je dramatizacija besedila za lutkovno gledališče Gledališče Fru Fru in je dostopno na [rtvslo.si](https://ziv-zav.rtv slo.si) / Živžav.

<https://ziv-zav.rtv slo.si/predvajaj/lutkovne-nanizanke-in-predstave/174544102>

Predstavitev knjige

Sledi obisk knjižnice, kjer učenci poiščejo knjigo Muca Copatarica, pri čemer jim bo z veseljem pomagala knjižničarka.

Usmerjene dejavnosti na ...

Tekmovanje ponuja ideje za različne dejavnosti pri organizaciji bralnih dogodkov, povezanimi s pripravo na skupno branje, na pouk, dodatni pouk pri pripravi na bralno tekmovanje. Lahko jih ponudimo v izbiro otrokom na način, da se igrajo igrico 'dva v vrsto'.

... čas pred branjem

1. **V MESTU IN NA VASI** - Oglejajo si ilustraciji mesta (npr. Leteča hišica) in vasi (Muca Copatarica). Opiši videno in povej, kje bi raje živel(a), kakšne sanje bi sanjali, če bi živeli v vasi/v mestu? Kateri kraj jim ponuja več možnosti za raziskovanje. Kaj misliš, kako preživljajo prosti čas otroci v mestu/na vasi?
2. **V, POD, NAD** - Igramo se igro Skriti zaklad - učenci z orientacijskimi izrazi sledijo napotkom sošolcev, ko najdejo skriti predmet, opišejo, kje se nahaja. Kaj se skriva v 1. predalu tvoje pisalne mize? Kje so shranjene igrače? Kje najdeš svoja oblačila? Kje je knjiga, ki jo bereš/ti jo bere starš? Kaj pa copatki?
3. **SKRINJICA ŽELJA** – Sošolke(ci) na list narišejo, kaj si želijo. Vse želje damo v skrinjico. Pomešamo. Vsak učenec izvleče list z željo, jo poskusi prepoznati in ubesediti. Ugotavljajo, kdo si je željo zaželel. Ali je katera želja uresničljiva? Lahko sošolci pri uresničevanju le-te pomagajo?
4. **SKUPAJ V GOZD** – S sošolci/s starši se odpravite v gozd. Vaje za čuječnost, vonjamo, tipamo, poslušamo, opazujemo, okušamo. V katerem delu dneva raje obišeš gozd? Kaj pa, če bi ga obiskal s prijateljem? Gozdni bonton.

... čas med branjem

Pred prvim branjem mentor branja pravljico doživeto pripoveduje, nakar jo v celoti prebere ob hkratnem prikazu ilustracij.

Po preverjanju prvega zaznavanja in razumevanja ključnih besednih signalov bomo ugotavljali, kaj so učenci zaznali in razumeli. Po potrebi se v nadaljevanju osredotočimo na prezrte besedne signale. To podkrepimo s konkretnimi odlomki iz knjige.

Podrobno interpretacijo prebranega lahko opravimo ob skupnem gledanju ilustracij.

... čas po branju in zakladnica idej za poustvarjanje

1. **ZAHVALA** – Z otroki ste se odločili, da se mucu zahvalite. Izmislite si vsaj 5 načinov, kako bi to naredili. Enega izmed načinov s sošolcem predstavita z igro vlog.
2. **OBRNJENO NA GLAVO** – Kako bi se pravljica spremenila, če bi namesto otrok nastopali starši? Kako bi oni rešili zagato z izgubljenimi copati? Na poti k mucu Copatarici so otroci srečali volka iz Rdeče kapice. Kaj se je zgodilo potem?
3. **IN POTEM** – Minilo je nekaj mesecev in nekega jutra copatkov spet ni bilo ... Pripoveduj.
4. **SOS** – Na svetu živi še veliko živali, ki čakajo otroke. Katero bi obiskal(a) ti, katero prijatelj in katero učiteljica, če bi potreboval(a) pomoč? Zakaj?

Zakladnica idej za poustvarjanje:

1. Opiši/nariši najvarnejšo pot k mucu Copatarici, nato pa jo primerjaj s potjo po bližnjici.
2. Pri LUM sestavijo **maketo vasice** (lego kocke), gozdiček (glina) in mucino hišo (prostorska tvorba s sestavljanjkami iz odpadne embalaže). Z risali na plakate dorišejo različno varne, različno zanimive poti z mnogimi podrobnostmi. Z junaki lego figuric v skupinah pravljico zaigrajo (pozornost pogovoru med otroki), nato pa še njene izvirne različice (vselej spremenimo en podatek, največ dva).
3. **TV-intervju z mucu Copatarico:** Kako se počuti živeti sama v gozdu? Od koga je izvedela za uničene copatke? Ali jo je skupina otrok s svojim obiskom presenetila? Kako ve, kakšne copatke kdo potrebuje? Ali bi jim copatke vrnila sama ali je čakala, da pridejo ponje otroci?
4. **PLESNA PREDSTAVA** – z izraznim plesom pravljico zaigrajo (brez govora).
5. Nekaj posebnega je **posnetek branja** Muce Copatarice v živo, z radijskega studija.: <https://ziv-zav.rtvsllo.si/predvajaj/lahko-noc-otroci/174464746>

MERILA ZA VREDNOTENJE

Tekmovalci lahko pričakujejo raznovrstne preproste bralne naloge, ki se bodo osredotočale na izbrano književno besedilo. Predviden čas tekmovanja je 45 minut.

Merila za vrednotenje so skupna in primerljiva po stopnjah celotne šolske vertikale. Za skupino tekmovalcev 1. razreda so merila sledeča: razumevanje prebranega (do **10 točk**), osebna odzivnost in njegova prepričljivost (do **5 točk**), zgradba besedila, jezikovna pravilnost in čitljivost (do **5 točk**).

Kljub strokovnim prizadevanjem, da bodo kriteriji ocenjevanja dovolj podrobno opisani (z navedenimi ključnimi poudarki in besedami) je ključnega pomena, da se ocenjevalci o kriterijih pogovorijo, poenotijo njihovo interpretacijo in se ob različnih pogledih dogovorijo za skupno oceno. O moderaciji pa bo več govora na srečanju mentorjev v okviru izobraževanja (v začetku oktobra).

Viri:

Bojc, S. (2022). Hišica iz besed Ele Peroci. *Delo*, 28. 01. 2022.

Haramija, D. (2022). Ela Peroci. *Razredni pouk*, 24(2), str. 53.

Haramija, D. in Batič, J. (2022). Slikaniške izdaje literarnih del Ele Peroci. *Otrok in knjiga*, 49 (113), str. 36-49.

Kobe, M. (1999). Sodobna pravljica. *Otrok in knjiga*, 26(48), str. 5– 12.

Kordigel, M. (1997). Mladinska literatura v šoli ali Je mogoče s pomočjo maldinske literature vzgajati, ne da bi jo pri tem naredili bolano? *Otrok in knjiga*, 24 (43), str. 13– 23.

Kordigel Aberšek, M. (2008). *Didaktika mladinske književnosti*. ZRSŠ.

Markovčič, K. (2022). Humanizem radijskega ustvarjanja Ele Peroci. *Otrok in knjiga*, 49 (113), str. 57–61.

Mlakar Črnič, I. in Lavrenčič Vrabec, D. (2022). Leto Ele Peroci in bralnospodbujevalna akcija. *Otrok in knjiga*, 49(113), str. 70–71.

Saksida, I. (1994). *Izhodišča in modeli šolske interpretacije mladinske književnosti: priročnik za književnost*. Trzin, Different.

Saksida, I. (2023). Skupna izhodišča in glavni poudarki priprave na Cankarjevo tekmovanje v znanju slovenščine za Cankarjevo priznanje 2023/2024. ZRSŠ, Ljubljana.

<https://www.zrss.si/tekmovanje/slovenscina-cankarjevo/>

Svetina, M. (2022) Ob stoletnici rojstva Ele Peroci. Zapiski, spomini, posnetki. *Otrok in knjiga*, 49 (113), str. 84–94.